

Препоръка № R(94) 13 на Комитета на министрите до държавите членки относно мерките за насърчаване на прозрачността на медиите

Комитетът на Министрите, въз основа на член 156 от Статута на Съвета на Европа:

- Като взема под внимание, че целта на Съвета на Европа е постигането на по-голямо единство между неговите членове за запазване и осъществяване на идеалите и принципите» които са тяхно общо наследство;
- Като припомня, че плурализмът и разнообразието на медиите са от съществено значение за функционирането на демократичното общество;
- Като припомня също така, че концентрацията на медиите на национално и интернационално ниво е възможно да има, както положителен, така и отрицателен ефект за плурализма и разнообразието на медиите, което може да оправдае намесата на правителствата;
- Като отбелязва, че регулирането на концентрацията на медиите предполага компетентните служби или власти да разполагат с информация, която да им позволява реално да познават собственическите структури на медиите, дори да идентифицират трети лица, които евентуално упражняват влияние върху тяхната независимост;
- Като подчертана в същото време, че прозрачността на медиите е необходима, за да се даде възможност на членовете на обществото да си създадат мнение за стойността, която да дадат на информацията, идеите и мненията, разпространявани от медиите;
- Като припомня разпоредбите по отношение на прозрачността на медиите, съдържащи се в текстове, вече приети от Съвета на Европа, и особено член 6 от Европейската конвенция за трансгранична телевизия;
- Като счита, че с необходимо, и светлината на горепосочените тенденции, да се обсъдят допълнителни разпоредби, които да гарантират прозрачността на медиите и да позволят обмяната на информация по този въпрос между държавите-членки;
- Като отбелязва необходимостта от гарантиране правата и законните интереси на всички страни, подлежащи на задълженията за прозрачност;
- Като отчита извършената работа в други форуми, особено в рамките на Европейския съюз;

Препоръчва правителствата на държавите-членки да обсъдят включването в тяхното национално законодателство на разпоредби, целящи да гарантират или насърчат прозрачността на медиите, както и да улеснят размяната на информация по този въпрос между държавите-членки в духа на насоките, приложени към тази препоръка.

Основни разпоредби за прозрачност на медиите

Насока N 1: Достъп на обществото до информация за медиите

Членовете на обществото трябва да имат възможност за достъп на справедлива и безпристрастна основа до определена основна информация за медиите, такава, че да им позволи да си създадат мнение за стойността, която да дадат на информацията, идеите и мненията, разпространявани от медиите.

Съобщаването на тази информация на обществеността от медиите или от службите на властите, отговорни за осигуряването на прозрачност, трябва да се осъществява по начин, който зачита правата и законните интереси на лицата и органите със задължения по отношение на прозрачността. Особено внимание трябва да се обърне на необходимостта от съгласуване на изискването за прозрачност с принципа за свобода на търговията и промишлеността, а така също и с изискванията за защита на информацията, търговската тайна, поверителния характер на източниците на информацията за медиите и редакторската тайна.

Насока N 2: Обмен на информация относно прозрачността на медиите между националните власти

Службите или властите, натоварени, по силата на националното законодателство, със събирането на информация, свързана с прозрачността на медиите, трябва да имат възможност да съобщават тази информация на подобни служби или власти в други държави-членки, като тя е подчинена и е у границите на това, което е разрешено по силата на националното законодателство, а също и на международни споразумения, по които всяка държава е страна. Когато това е необходимо, разпространението на информацията трябва да подлежи на изричното или косвеното съгласие на лицата, които тя засяга. Тези възможни ограничения трябва да бъдат конкретизирани в националното законодателство и систематично да бъдат довеждани до знанието на службите или властите, към които е адресирана информацията.

Вероятните аргументи за съобщаването на тази информация трябва изрично да се упоменат в законодателството, като всяко запитване за достъп до нея от страна на служби или власти на други държави-членки трябва да съдържа конкретните причини за запитването.

Разпоредбите, с които се цели разрешаване разпространението на информация, трябва да бъдат разработени по такъв начин, че да се вземат предвид всички възможни нормативни актове, отнасящи се до поверителния характер на функциите на служителите от съответната служба или власти, както и до разкриването на информация на чуждестранни власти. При необходимост разпоредбите трябва да се адаптират така, че да е възможна обмяната на информация.

II. Специфични мерки, които могат да гарантират прозрачност на медиите в сектора по радиоразпръскване

Насока N 3; Разкриване на информация при издаване на лицензи за радио и телевизия на служби за радио и телевизия

Прозрачността с оглед на кандидатстването за разработване на служби по радио и телевизия, може да се гарантира чрез включване в националното законодателство на разпоредби, задължаващи заявителите за оператори на служби за радио или телевизионни предавания да предоставят широка и разнообразна по обем и точно определена по съдържание информация на службата, или на властите, упълномощени да дават разрешение за оперирането на службата.

Информацията, която би могла да бъде предмет на разкриване, може най-общо да се групира в три категории:

- първа категория: информация за лицата или органите, участващи в структурата, която ще оперира службата, както и за естеството и мащаба на съответното участие на тези лица или органи в тази структура;
- втора категория: информация относно естеството и размера на акциите, притежавани от горните лица и органи, в други медии или в медийни формирания, а дори и на други стопански сектори;
- трета категория: информация относно лицата или органите, които биха могли да оказват силно влияние върху програмната политика на тази служба посредством предоставянето на службата или на лицата или органите, свързани с оперирането на последната, на определени ресурси, чието естество трябва точно да е специфицирано при процедурата за лицензиране.

Насока N 4: Разкриване на информация като следствие от даването на лицензи за радио и телевизия или служби за радио и телевизия

Прозрачността в процеса на работа на службата за радио и телевизия може да се осигури чрез включване в националното законодателство на разпоредби, задължаващи лицата или органите, оператори на служба за радио и телевизия, да предоставят на службата или на властите, които са разрешили експлоатацията на службата, определена информация, която също така „да бъде разнообразна по мащаб и детайли.

Информацията, която би могла да бъде предмет на разкриване, може най-общо да се групира в две категории:

- информация, с която се цели да се отчетат промените, възникнали в процеса на експлоатация на службата, по отношение на гореспоменатите три категории информация;

- информация, свързана с други категории информация, засягаща експлоатацията на службата, след като веднъж последната е започнала.

Насока N 5: Упражняване функциите на службата или властите, отговарящи за осигуряването на прозрачност при експлоатирането на служби за радио и телевизия

Функциите и правомощията на службите или властите, отговарящи за осигуряване на проучване при експлоатацията на служби за радио и телевизия, трябва да бъдат ясно определени в националното законодателство. Тези служби или власти трябва да разполагат с правомощията и средствата, необходими за ефективното упражняване на техните функции, като едновременно с това осигуряват спазването на правата и законните интереси на лицата или органите, задължени да предоставят информация. Те трябва да бъдат в състояние, ако е необходимо, да се обърнат за съдействие към други национални власти или служби, а така също и към специализираната помощ на други лица или органи.

Службите или властите, за които е предназначена информацията, съобщена от заявителите за оператори на служби за радио и телевизия, както и органите, ръководещи тези служби, трябва да имат възможност да предоставят част от информацията на определени части на обществото, тъй като консултациите, свързани с информацията, биха могли да се окажат полезни за упражняването на техните функции.

III. Специфични мерки, които могат да гарантират прозрачността на медиите в сектора на печата

Насока N 6: Прозрачността в областта на печата може да бъде гарантирана чрез включването в националното законодателство на разпоредби, които задължават формиранията на пресата да разкриват информация с повече или по-малко широк обхват и прецизна по съдържанието си.

Информацията, която подлежи на разкриване, може да бъде разделена на пет категории:

- **първа** категория: информация за самоличността на лицата или органите, участващи в издателската структура на дадено формирование на пресата, а така също и за естеството и степента на участие на тези лица или органи в структурата;

- **втора категория:** информация за акциите в други медии, притежавани от издателската структура или от лицата или органите, участващи в последната;

- **трета категория:** информация, отнасяща се до лицата или органите, освен онези, пряко участващи в издателската структура, които биха могли да упражняват силно влияние върху редакционната линия на издателствата, които те ръководят;

- **четвърта категория:** информация за текстовете за редакторската политика или политическата ориентация на вестниците и изданията;

- **пета категория:** информация относно финансовите резултати на издателските структури и разпространението на тяхното издание(я).